

**Uzasadnienie do projektu uchwały w sprawie nadania tytułu
„Honorowy Obywatel Gminy Leszno”**

Pan Edmund Władysław Waleriańczyk urodził się 26 września 1925 roku w Kawnicach k. Konina. W 1939 r. ukończył Szkołę Powszechną. Tuż po wojnie rozpoczął naukę w Gimnazjum i Liceum Ogólnokształcącym, którą zakończył egzaminem maturalnym w 1948 r. W tym samym roku został czasowo zatrudniony w Cukrowni Gosławice. Wtedy też postanowienie o związaniu swego losu z cukrownictwem zyskało mocny fundament i utwierdziło zrodzoną uprzednio myśl o słuszności zrealizowania zamierzonego celu. Podjął studia w Wyższej Szkole Gospodarstwa Wiejskiego w Łodzi, ponieważ wyłącznie na tej uczelni kształcono ówczesnie specjalistów cukrowników. Kiedy po dwóch latach nauki uczelnia została zamknięta, został studentem III roku na Wydziale Chemii Spożywczej Politechniki Łódzkiej, specjalizując się w technologii cukrownictwa. W 1952 roku zdał końcowy egzamin z pierwszego stopnia studiów i podjął studia drugiego stopnia, które zakończył w 1954 r. uzyskaniem tytułu magistra inżyniera po obronie pracy dyplomowej nt. „Elektrolityczna regeneracja wymienniczy jonowych”.

Po zakończeniu studiów rozpoczął pracę w charakterze asystenta, a następnie starszego asystenta w Katedrze Cukrownictwa Politechniki Łódzkiej. W 1958 roku podjął pracę w Cukrowni Witaszyce, w której pracował przez 10 lat, kolejno na stanowiskach: głównego chemika, głównego rafinera oraz głównego technologa. W tym okresie wyjeżdżał dwukrotnie do irańskich cukrowni, gdzie wraz z kolegami uruchamiali produkcję cukru. W 1964 r. decyzją Zjednoczenia Przemysłu Cukrowniczego wyjechał na 3 miesięczne stypendium FAO (agenda ONZ rezydująca w Rzymie) do Włoch, w celu pogłębienia wiedzy z zakresu cukrownictwa.

W kwietniu 1967 r. obronił pracę doktorską pt. ”Możliwość zastosowania ksylitu i jego pochodnych w cukrownictwie” i otrzymał od Rady Wydziału Chemii Spożywczej Politechniki Łódzkiej stopień naukowy doktor nauk technicznych. Rok później, na wniosek dyrektora Instytutu Przemysłu Cukrowniczego, został służbowo przeniesiony do pracy w Instytucie. W tej naukowej placówce rozpoczął pracę w Zakładzie Technologii Cukru na stanowisku Samodzielnego pracownika naukowo-badawczego.

W 1970 roku Pan Edmund Waleriańczyk wraz z rodziną przybył do Leszna i zamieszkał w budynku zbudowanym specjalnie na potrzeby tutejszego Instytutu Przemysłu

Cukrowniczego. Został powołany na stanowisko zastępcy dyrektora ds. naukowo-badawczych i na tym stanowisku pracował do 1995 r., do chwili odejścia na emeryturę. Przez 3 lata pełnił również obowiązki dyrektora Instytutu Przemysłu Cukrowniczego. W 1973 roku uzyskał nominację na docenta. Będąc na emeryturze nie porzucił swoich obowiązków służbowych. Podjął pracę na część etatu, realizując różne zadania i publikując wyniki badań. Pan docent dr inż. Edmund Waleriańczyk posiada olbrzymi dorobek naukowo-badawczy. Jest autorem kilkudziesięciu ważnych dla cukrownictwa prac naukowo-badawczych i rozwojowych. Wyniki tych prac miały charakter zarówno poznawczy, jak i aplikacyjny. Stanowiły bezcenny wkład w procesie wdrażania postępu naukowego i technicznego w cukrownictwie. Jest autorem 18 patentów i projektów wynalazczych. Dorobek publikacyjny Pana Edmunda Waleriańczyka obejmuje ponad 500 pozycji. Jest autorem monografii, studiów i rozpraw naukowych, artykułów i komunikatów naukowych, podręczników, skryptów i innych wydawnictw książkowych a także opracowań informacyjnych o postępach w cukrownictwie i kierunkach badań. Za wybitne osiągnięcia twórcze w działalności naukowo-badawczej i rozwojowej był wielokrotnie nagradzany, m.in. w 1984 r. nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki, w 1987 r. nagrodą I stopnia Ministerstwa Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej. Działalność Pana Edmunda Waleriańczyka została uhonorowana wieloma odznaczeniami państwowymi takimi jak: Złoty Krzyż Zasługi – 1972 r., Medal XXX-lecia PRL – 1974 r., Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski – 1977 r., Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski – 2005 r..

Równolegle z działalnością naukową zaangażowany był w działalność społeczną. Jeszcze będąc na studiach zgłosił swój akces i znalazł się w kręgu społeczności cukrowniczej zrzeszonej w Stowarzyszeniu Techników Cukrowników. Przełomowym momentem w działalności społecznej był rok 1972, w którym wyraził zgodę na kandydowanie na funkcję przewodniczącego Zarządu Głównego STC. Przełom polegał na tym, iż rozpoczął wówczas realizację pracy habilitacyjnej i został postawiony wobec niezmiernie trudnej alternatywy: albo habilitacja albo funkcja przewodniczącego. Wybrał funkcję przewodniczącego, którą piastował przez 3 kadencje trwające w sumie 10 lat. Pan Edmund Waleriańczyk powiedział później: „piastowałem tę funkcję, służąc swoją wiedzą, trudem i bezcenną wartością jaką jest czas dany każdemu z nas, ale tylko raz w całej wieczności, temu **przyjaznemu żywiołowi** społecznej pracy realizowanej w kręgu połączonym więzami przyjacielskiej serdeczności, panującej niepodzielnie w środowisku Stowarzyszenia” i że nie żałuje dokonanego wówczas wyboru, "albowiem ten **przyjazny żywioł** ofiarował mu wiele darów, wzbogacając zarówno intelekt,

jak i serce w atrybuty przynależne człowiekowi o szerokich horyzontach zainteresowań. „Ten stosunkowo bogaty zakres działalności społecznej wykazał jak wiele można dokonać, jeśli tylko znajdzie się grono, które zechce poświęcić część swego zapалу dla tak wspaniałego celu, jakim jest **nasza wspólna sprawa**”.

Mieszkając w Lesznie od 1970 roku poznał z autopsji radości i smutki naszej Społeczności. Z inicjatywy Pana Andrzeja Cieślaka – Wójta Gminy Leszno Pan Edmund Waleriańczyk podjął się trudu napisania książki o Lesznie. Jak sam mówi „Podjąłem przeto ten trud świadom ogromu zadań i niepewności osiągnięcia celu”. W realizację tego niezwykłego dzieła włączyło się wielu życzliwych i chętnych do współpracy osób. Spontanicznie utworzył się „Krąg Przyjaciół”, którzy ofiarowali autorowi wiele pamiątek, zdjęć oraz bezcennych wspomnień zarówno radosnych, jak i tragicznych, które należy zachować z myślą o naszych następcach. Ten „Krąg” ofiarował Społeczności lokalnej drogocenny dar, jakim jest wierna pamięć o ludziach i czasie, który już bezpowrotnie przeminął. W 2010 r. ukazał się pierwszy tom pt. ***Jest takie miejsce na ziemi. T. Leszno***. Publikacja wzbudziła ogromne zainteresowanie wśród mieszkańców Leszna oraz ludzi z Lesznem związanych w przeszłości, a obecnie mieszkających daleko stąd.

Pan Edmund Waleriańczyk nie zakończył swego dzieła na tym jednym tomie. Zgromadzony materiał i dociekliwość autora pozwoliły na kolejne opracowania. Pan Waleriańczyk, specjalista w dziedzinie cukrownictwa, zapragnął również pozostawić kolejnym pokoleniom trwały dokument świadczący, że przez prawie półtora wieku Społeczność Leszna powiązana była ścisłą więzią z cukrownią. Więż ta owocowała szybszym postępowaniem cywilizacyjnym oraz dorobkiem materialnym. W 2012 r. zostało wydane kolejne opracowanie dziejów Leszna. Tym razem jest to historia Cukrowni Michałów. Tytuł książki brzmi ***Jest takie miejsce na ziemi. T. 2. Cukrownia Michałów w Lesznie***. Pomimo, że cukrownia nie istnieje od 2004 r. autor znowu wraz „Kręgiem Przyjaciół” pozostawił dla potomnych wspaniałe dzieje cukrowni, zakładu przyjaznego człowiekowi, który połączony trwałymi więzami pracy i przyjaźni żył na tej ziemi prawie osiem pokoleń, budując nieustannie lepszą przyszłość dla dzieci i wnuków.

Ze zgromadzonych materiałów autor opracował kolejny tom pt. ***Jest takie miejsce na ziemi. T. 3. Pokłosie***. Przedstawił tu miejscowość oraz zasłużonych ludzi współtworzących jej historię i kulturę, zaczynając od Deotymy, a kończąc na Robercie Lewandowskim.

Książki napisane przez Pana Edmunda Waleriańczyka stanowią swoiste kompendium

wiedzy o Lesznie, a ze względu na formę przekazu, także wzór lokalnego patriotyzmu. Książki te są skarbnicą wiedzy o naszej Społeczności. Pełnią funkcję promocyjną naszej miejscowości.

Pan Edmund Waleriańczyk będąc fachowcem i wysokiej rangi specjalistą oraz wybitnym naukowcem pozostał jednocześnie skromnym i szlachetnym człowiekiem. Jego życzliwość i empatię odczuwa każdy, kto ma zaszczyt spotkania z nim.

Wyróżnienie dla Pana doc. dra Edmunda Władysława Waleriańczyka tytułem **Honorowy Obywatel Gminy Leszno** będzie wyrazem uznania i podziękowania, za stworzenie nam bezcennych dzieł, które przybliżają i ocalą od zapomnienia historię naszej Społeczności.

Wójt Gminy Leszno
/-/ Andrzej Cieślak

Opracowano na podstawie:

1. Jest takie miejsce na ziemi T.1-3
2. Gazeta Cukrownicza Nr 8/2005
3. Gazeta Cukrownicza 8/2003